

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

WYNIKI EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Rzeszowie
Rzeszów

Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Wstęp

Prezentowany raport sporządzono na podstawie zebranych i przeanalizowanych w procesie ewaluacji zewnętrznej informacji na temat wartości działań podejmowanych przez szkołę/placówkę w zakresie wymagań:

1. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej
2. Wychowankowie są aktywni
3. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju

Wyniki badania stanowią podstawę do podejmowania decyzji skierowanych na zapewnienie wysokiej jakości organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki prowadzonych w szkole lub placówce oraz ich efektów.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 13-11-2018 - 16-11-2018 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Wanda Ostafin, Elżbieta Wolan. Badaniem objęto 7 rodziców (ankieta) i 35 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z partnerami szkoły, a także obserwacje zajęć i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje podstawowe obszary działania placówki.

Informacje o szkole/placówce

Nazwa placówki	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Rzeszowie
Patron	UNICEF
Typ placówki	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy umożliwiający upośledzonym umysłowo realizację obowiązku szkolnego i nauki
Miejscowość	Rzeszów
Ulica	Ofiar Katynia
Numer	1
Kod pocztowy	35-209
Urząd pocztowy	Rzeszów
Telefon	
Fax	
Www	
Regon	18088325000000
Publiczność	niepubliczna
Kategoria uczniów	Bez kategorii
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	
Oddziały	
Nauczyciele pełnozatrudnieni	
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	
Średnia liczba uczących się w oddziale	
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	
Województwo	PODKARPACKIE
Powiat	Rzeszów
Gmina	Rzeszów
Typ gminy	gmina miejska

Kontekst funkcjonowania placówki: Zespół Szkół Specjalnych im. UNICEF w Rzeszowie jest placówką stworzoną dla potrzeb kształcenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.

Proces edukacyjny w szkole przebiega w małych grupach: od 4 do 8 uczniów lub od 10 do 16. Zajęcia rewalidacyjne prowadzone są w zespołach liczących od 2 do 4 osób. Dzięki takiej organizacji pracy możliwe jest zindywidualizowanie podejścia do ucznia oraz udzielanie mu wieloaspektowej pomocy. Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy organizuje zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim do 25 - go roku życia. Praca z dziećmi odbywa się w placówce, w domu oraz w hospicjum. Na rzecz rozwoju Zespołu Szkół Specjalnych im. UNICEF w Rzeszowie działa Stowarzyszenie ARS VIVENDI.

Obraz pracy szkoły/placówki

Od roku szkolnego 2012/13 Zespół Szkół im. UNICEF w Rzeszowie organizuje zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. Udział w zajęciach uznaje się za spełnianie rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

Głównymi celami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych jest:

- wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- rozwijanie zainteresowania otoczeniem,
- uzyskiwanie niezależności od innych osób w codziennym funkcjonowaniu.

Zajęcia realizuje się w oparciu o indywidualny program opracowany przez nauczycieli pracujących z dzieckiem przy współpracy z psychologiem. Uwzględnia on indywidualne możliwości i potrzeby dziecka oraz wskazania zawarte w orzeczeniu z poradni psychologiczno- pedagogicznej. Wytyczone w programach cele realizowane są podczas zajęć, na których wychowankowie nabywają umiejętności z zakresu komunikacji z otoczeniem, samoobsługi, uspołecznienia, usprawniania ruchowego oraz wielozmysłowego poznawania otoczenia.

W placówce troskliwą i fachową opiekę sprawują nauczyciele oligofrenopedagodzy, psychologdy i specjaliści rewalidacji indywidualnej.

Wspieramy rozwój naszych wychowanków poprzez odpowiednio dobrane metody i techniki pracy takie jak:

- Stymulacja Polisensoryczna
- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne,
- Terapia wg M. i Ch. Knillów,
- Terapia Integracji Sensorycznej,
- Terapia Taktylna,
- Terapia Ręki,
- Dogoterapia,
- Terapia Snoezelen w Sali Doświadczania Świata,
- Alternatywne metody porozumiewania,
- Behawioralne metody pracy,
- Metoda Felicie Affolter,
- Pedagogika zabawy,
- Zajęcia muzyczno- rytmiczne,
- Terapia zajęciowa,
- Trening umiejętności społecznych,
- Trening samoobsługi,
- Techniki relaksacyjne,
- Rehabilitacja ruchowa,
- Zajęcia na pływalni,
- Terapia psychologiczna,
- Wyjazdy na "Zieloną Szkołę" z rodzicami.

Ważnym zadaniem Zespołu Szkół im. UNICEF jest wspomaganie rodziny w rozwiązywaniu problemów związanych z wychowaniem i kształceniem dziecka.

W ramach oferty szkoły, dzieci i młodzież z zespołu rewalidacyjno- wychowawczego korzysta ze smacznych

posiłków własnej kuchni, imprez i uroczystości szkolnych w placówce jak i poza, szkolnego ogrodu i placu zabaw, dojazdu busem do szkoły.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

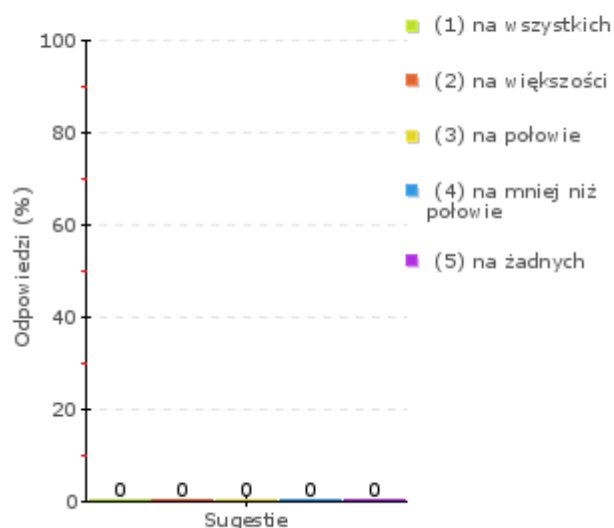
Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Obszar badania: Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. (II/1)

Nauczyciele kształtują u wychowanków umiejętności określone m.in. w indywidualnych programach zajęć. W tym celu podejmują działania związane m.in.: z usprawnianiem dużej i małej motoryki, koncentracją uwagi, gotowością do kontaktów, umiejętnością w zakresie samoobsługi. Z wywiadów i obserwacji zajęć wynika, że uczący stwarzają sytuacje, które umożliwiają praktyczne zastosowanie nabytych umiejętności. Wychowankowie w miarę możliwości wykonują polecenia nauczycieli np.: witają się, malują, układają puzzle, wykonują ćwiczenia fizyczne, okazują zadowolenie na widok nauczyciela.

Na ilu zajęciach wykorzystujesz to, czego nauczyłeś się wcześniej? (B) KADWMP

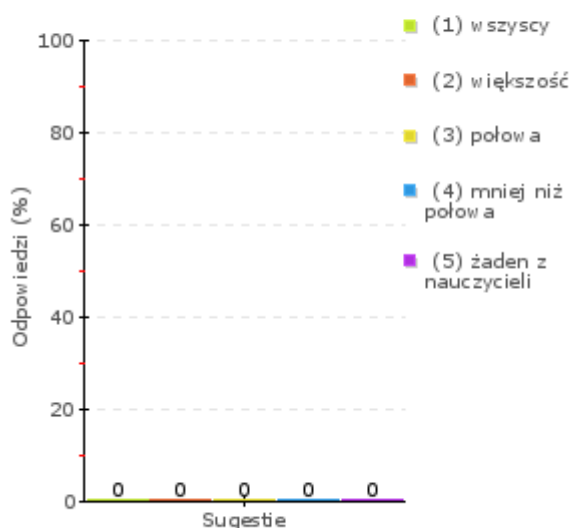
Liczebność: 0

Wykres 1j

Nauczyciele zachęcają mnie do rozwiązywania zadań różnymi sposobami: (B) KADWMP

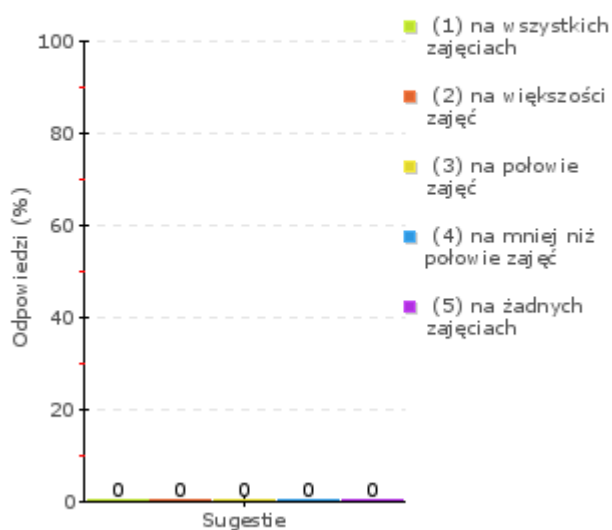
Liczebność: 0

Wykres 2j

Uczę się rozwiązując problemy
określone w zadaniach, ćwiczeniach:
(B) KADWMP

Liczebność: 0

Wykres 3j

Obszar badania: Działania służące nabywaniu wiadomości i umiejętności dostosowuje się do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości wychowanków. (II/2)

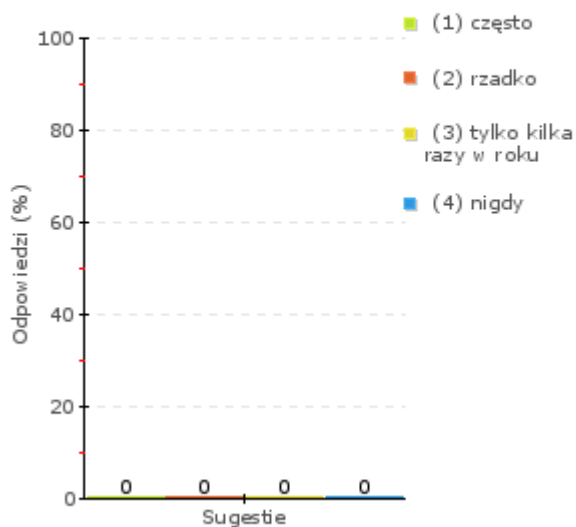
Zdecydowana większość nauczycieli zadeklarowała, że dostosowuje podejmowane działania do potrzeb i możliwości każdego z wychowanków. Wykorzystywana w tym zakresie jest m.in. analiza sytuacji wychowanków oraz ciągła obserwacja efektywności podejmowanych działań. Nauczyciele dokonują oceny funkcjonowania wychowanków. Istotnym elementem planowania zintegrowanych działań jest także diagnoza postępów wychowanka w oparciu o "profil osiągnięć według Kielina". Udzielane wsparcie we wszystkich obszarach rozwojowych służy realizacji celów opracowanych dla każdego uczestnika zajęć.

Obszar badania: Rozwój wychowanków planuje się indywidualnie, z uwzględnieniem postępów każdego wychowanka. (II/3)

Badanie ankietowe wskazuje, że nauczyciele wykorzystują informacje o postępach wychowanków w celu planowania działań służących indywidualnemu rozwojowi. Cele w zakresie rozwoju wychowanków są zróżnicowane i uzależnione od indywidualnych uwarunkowań. Wskazywane przez nauczycieli przykłady rozwoju wychowanków to m.in. podjęcie komunikacji na poziomie mimicznym, koncentracja uwagi na bodźcach wzrokowych i słuchowych, zapachowych, uśmiech na widok twarzy nauczyciela, większa aktywność własna i dłuższy czas koncentracji, zmniejszenie napięcia mięśniowego, zainteresowanie przedmiotami, zmniejszenie niezgrabności ruchowej, samodzielne wykonanie zamierzonego ruchu, poprawa nastroju. Poczucie akceptacji zwiększa u wychowanków chęć wykonywania zadań.

Nauczyciele wspólnie ze mną planują różne działania, dzięki którym uczę się czegoś nowego: KADWMP

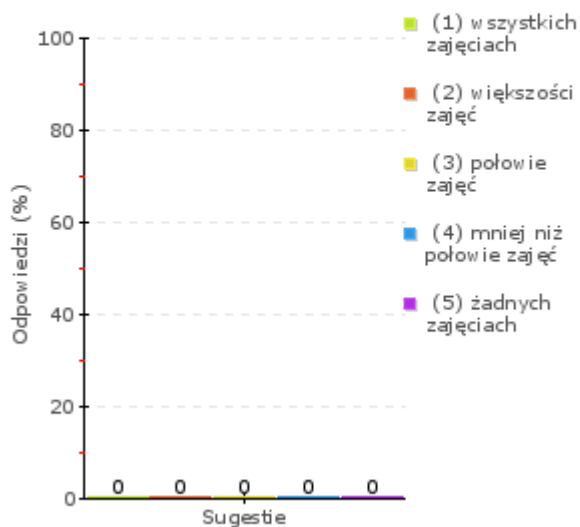
Liczebność: 0

Wykres 1j

Nauczyciele pomagają mi realizować zadania dostosowane do moich możliwości na: KADWMP

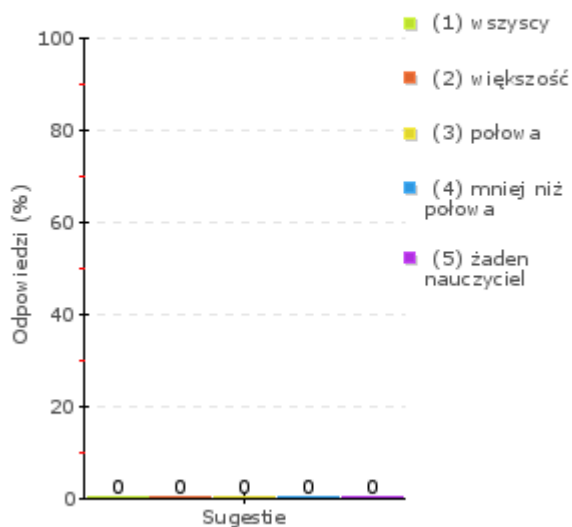
Liczebność: 0

Wykres 2j

Nauczyciele pomagają mi stale dążyć do osiągnięcia sukcesów: KADWMP

Liczebność: 0

Wykres 3j

Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji oraz z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. (II/4)

Nauczyciele podejmują różnorodne działania w celu realizacji indywidualnych programów zajęć. W związku z realizacją Indywidualnych programów rewalidacyjno – wychowawczych uczestników zajęć placówka: 1. nawiązała ścisłą współpracę z hospicjum 2. rozwija infrastrukturę szkolną - ogród polisensoryczny z terapeutyczną alejką barw 3. otwiera nowe pracownie specjalistyczne: - sala doświadczania świata - sala do terapii dźwiękiem - pracownia rehabilitacji ruchowej 4. doposaża pracownie w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy i rehabilitacyjny: 5. poszerza ofertę zajęć dodatkowych dla wychowanków 6. wprowadza innowacyjne formy terapii 7. współpracuje z wieloma instytucjami, organizacjami i fundacjami w celu poszerzenia swojej oferty edukacyjnej.

Obszar badania: Nauczyciele stosują różnorodne metody pracy, z uwzględnieniem możliwości, zdolności i sposobów uczenia się wychowanków. (II/5)

Wskazywane przez nauczycieli różnorodne metody pracy uwzględniają zróżnicowane potrzeby wychowanków. W ośrodku wykorzystuje się odpowiednio dobrane terapie, metody i techniki pracy. Stosowane są np: metoda stymulacji polisensorycznej, Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, Programy Aktywności M. i Ch. Knillów, terapia Integracji Sensorycznej, terapia Snoezelen w Sali Doświadczania Świata, terapia taktylna, terapia ręki, muzykoterapia, metody komunikacji alternatywnej, metoda relaksacyjna (masaż), behawioralne metody pracy, metoda warunkowania instrumentalnego, metoda podążania za dzieckiem w momencie zainicjowania przez niego ruchu, metoda pracy przez zabawę, metoda zabawy paluszkowe, elementy masażu Moralesa, program stymulacji czuciowej jamy ustnej i twarzy Domena/Delacato, metoda PNF, metoda Stymulacji Bazalnej, metoda wzmocnień pozytywnych. W ocenie nauczycieli stosowane metody mają wpływ na poprawę funkcjonowania wychowanka.

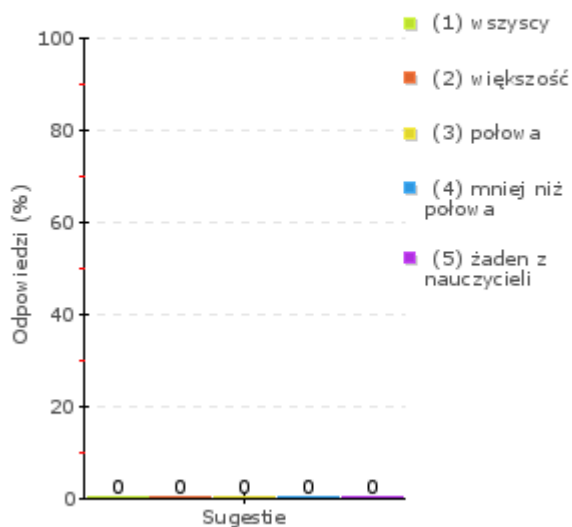
Obszar badania: W placówce, odpowiednio do specyfiki jej działania, monitoruje się proces nabywania wiedzy i umiejętności przez wychowanków w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka. (II/6)

W badanym ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym podejmuje się działania służące ocenie realizacji celów pracy określanych w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.

Nauczyciele pytają mnie, co jest dla mnie trudne: (B) KADWMP

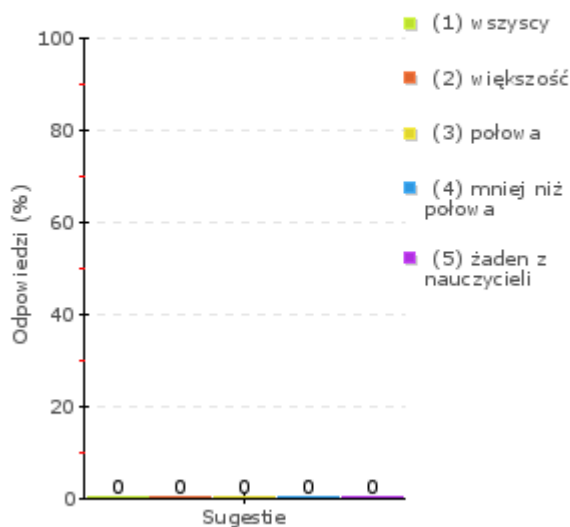
Liczebność: 0

Wykres 1j

Nauczyciele pytają mnie, co jest dla mnie łatwe i zrozumiałe: (B) KADWMP

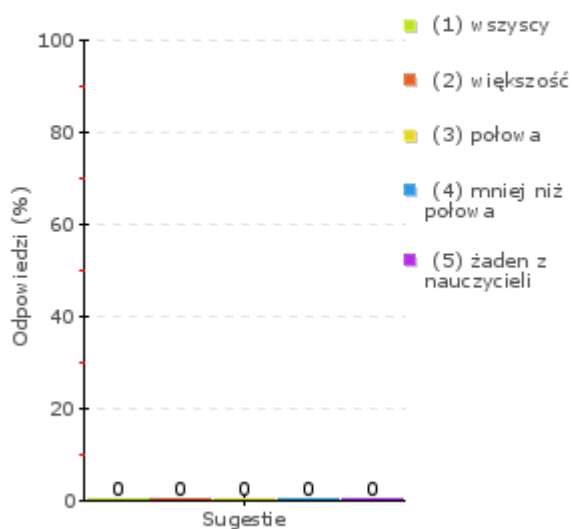
Liczebność: 0

Wykres 2j

Nauczyciele pozwalają mi pracować nad zadaniem tak długo, jak tego potrzebuję: (B) KADWMP

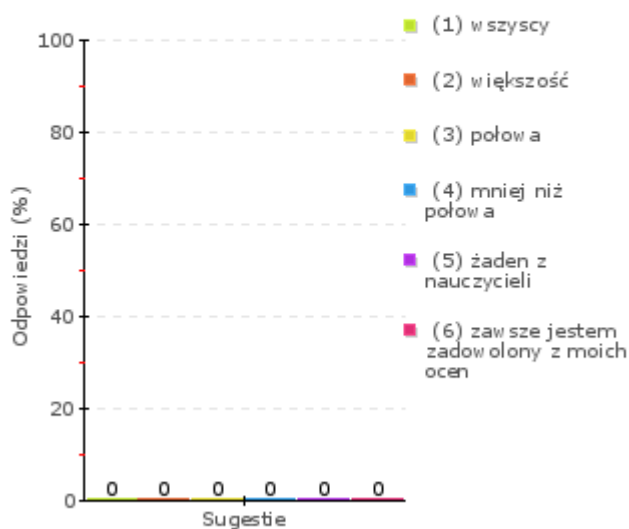
Liczebność: 0

Wykres 3j

Nauczyciele pozwalają mi poprawić ocenę, z której nie jestem zadowolony: (B) KADWMP

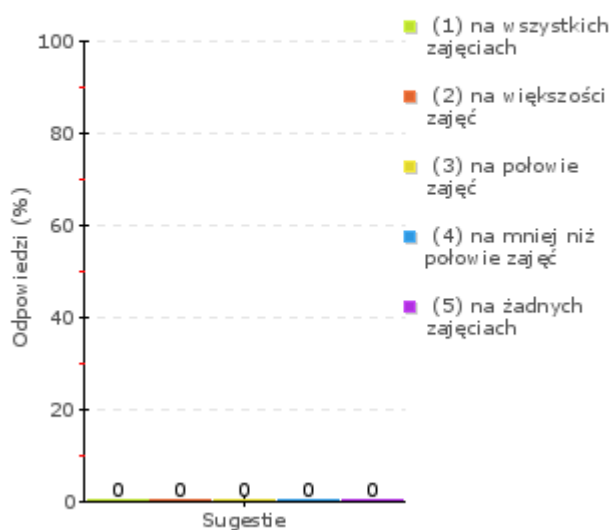
Liczebność: 0

Wykres 4j

Nauczyciele sprawdzają moją wiedzę i umiejętności stosując różnorodne sposoby: (B) KADWMP

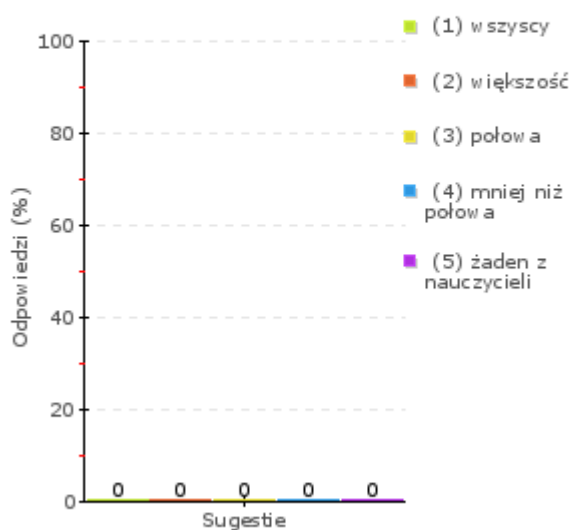
Liczebność: 0

Wykres 5j

Nauczyciele sprawdzają moją wiedzę i umiejętności na każdych zajęciach: (B) KADWMP

Liczebność: 0

Wykres 6j

Wymaganie:

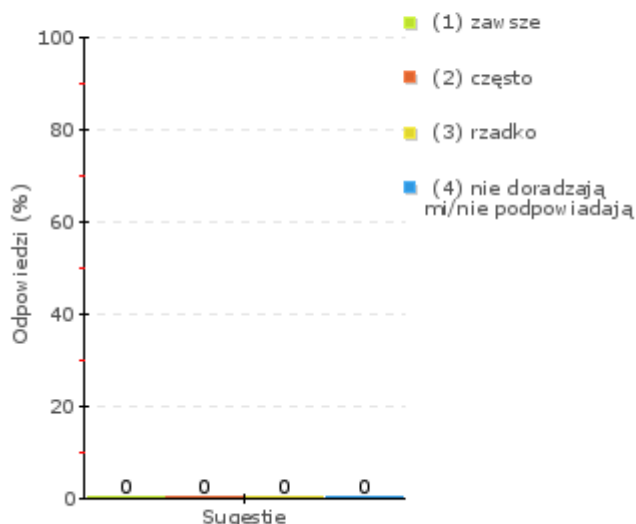
Wychowankowie są aktywni

Obszar badania: Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, odpowiednio do ich możliwości. (III/1)

Wszyscy nauczyciele i specjaliści pracujący z dziećmi z upośledzeniem w stopniu głębokim stwarzają wiele sytuacji, aby zachęcić ich do aktywności. Odpowiednio do możliwości wychowanków nauczyciele kształtują umiejętności samoobsługi, społeczne, komunikowania swoich potrzeb, szczególnie w sposób pozawerbalny. Na miarę swoich możliwości wychowankowie wykonują prace plastyczne, uczestniczą w zajęciach muzycznych, zajęciach gospodarczych w kuchni, czy zajęciach w stolarni, bibliotece, na basenie, w ogrodzie. W podejmowanych przez nich zadaniach wspomagają ich uczący. Największy wpływ na pobudzenie wychowanków mają zajęcia w sali Doświadczeń Świata, w ogrodzie polisensorycznym, sali do terapii dźwiękiem jak też stosowane terapie (np.: taktylna, ręki), czy metody (np.: komunikacji alternatywnej, warunkowania instrumentalnego) i wiele innych. W pracy rehabilitacyjnej nauczyciele wykorzystują najnowsze metody np.: PNF, stymulacja bazalna, RaceRunning. Nauczyciele podążając za wychowankami stosują niedyrektywne metody pracy, pozwalające na niwelowanie negatywnych emocji oraz podejmowanie przez wychowanków celowego działania. Podczas obserwowanych zajęć nauczyciele indywidualizowali zadania stosownie do możliwości, a w szczególności do bieżących potrzeb wychowanków.

Nauczyciele doradzają mi/podpowiadają mi, które działania mógłbym realizować: KADWMP

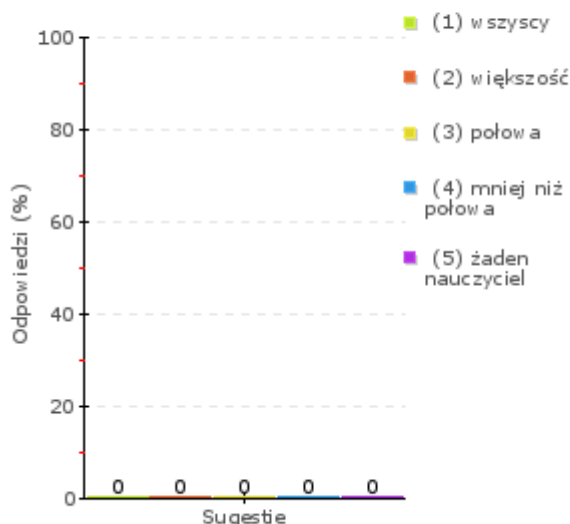
Liczebność: 0

Wykres 1j

Nauczyciele wychowanków zachęcają do podejmowania różnorodnych aktywności, które nie przekraczają moich możliwości (np. do pracy w parach, do sporządzania notatek, do wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na zajęciach, do wykonywania doświadczeń): KADWMP

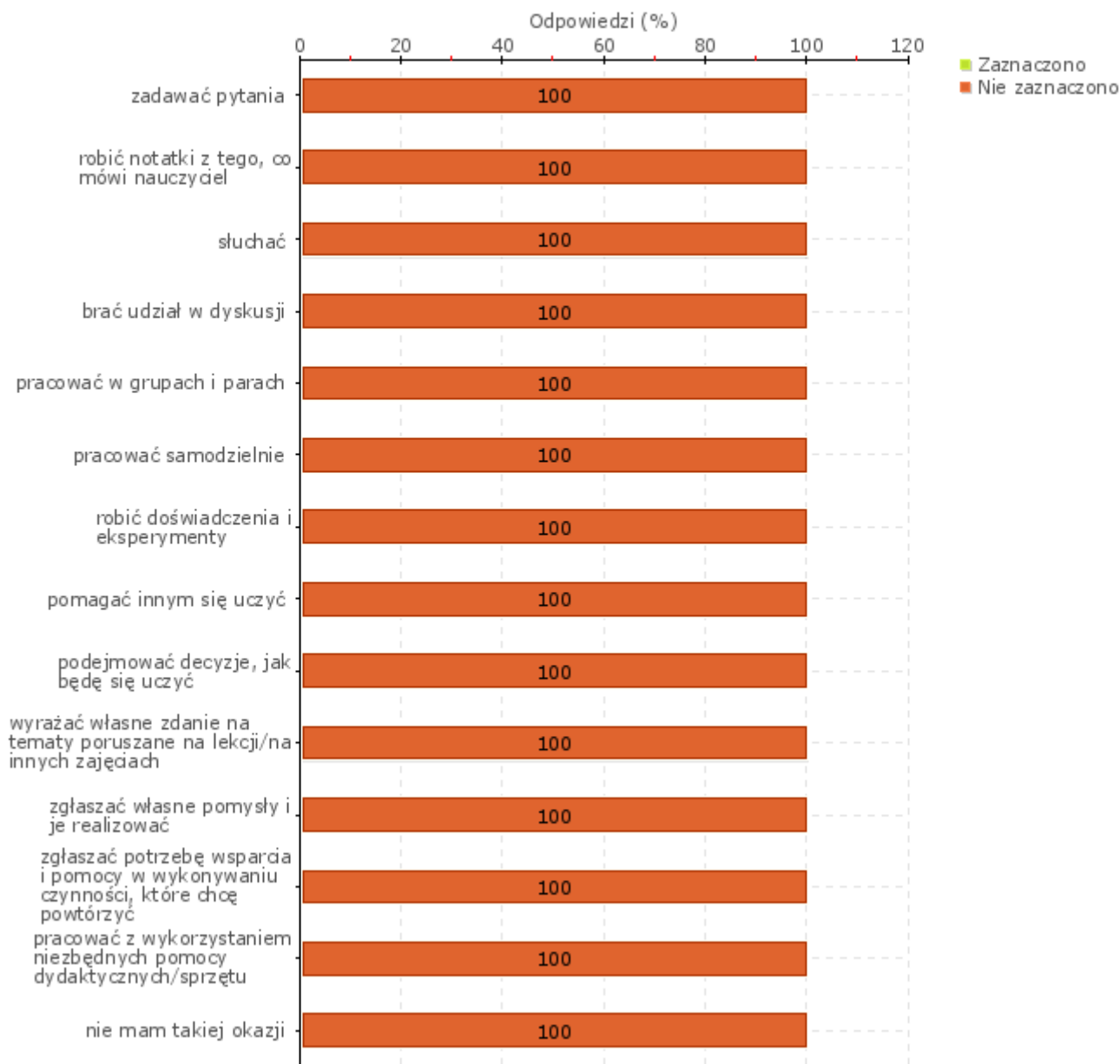
Liczebność: 0

Wykres 2j

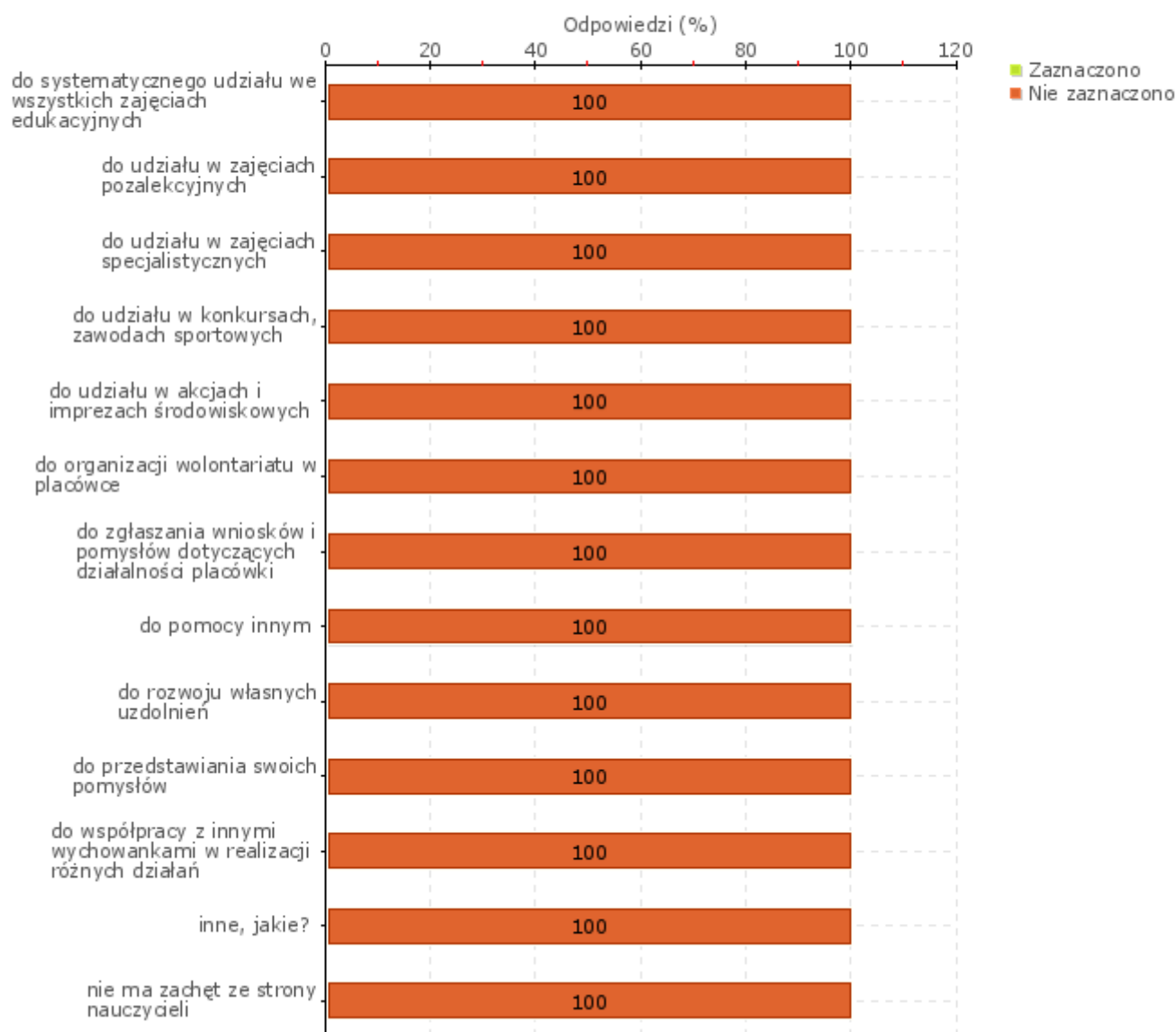
Na zajęciach w placówce mam okazję (nauczyciele/wychowawcy stwarzają sytuację, by): KADWMP

Liczebność: 0

Wykres 1w

Liczebność: 0

Wykres 2w

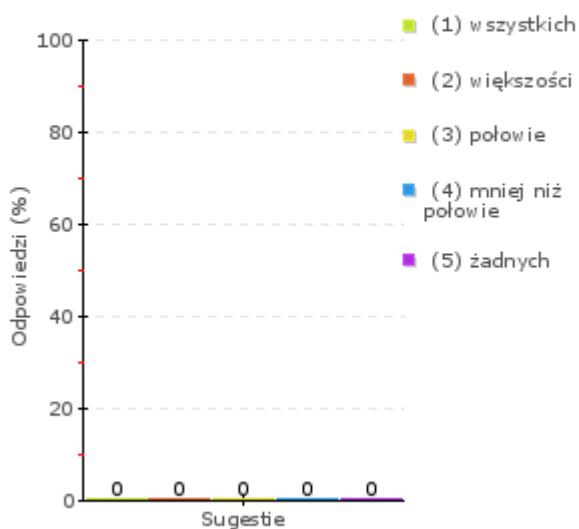
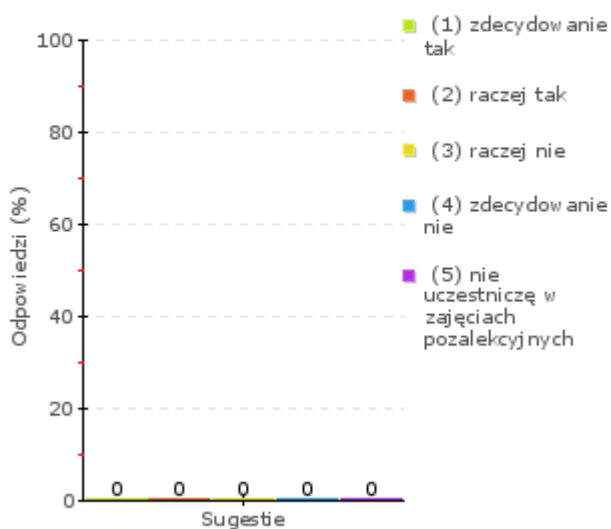
Nauczyciele podejmują różne działania, aby skutecznie angażować wychowanków w proces uczenia się. Należy jednak podkreślić, że aktywność wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego nie zawsze jest uzależniona od postawy uczącego. Podczas obserwacji zajęć, stosownie do stanu psychicznego i bieżących potrzeb, część wychowanków była zaangażowana w zajęcia organizowane przez nauczyciela: wykonywała prace plastyczne, korzystała z instrumentów muzycznych, wykonywała proste ćwiczenia fizyczne, śpiewała. Z badania wynika, że pracownicy hospicjum, w którym przebywa część wychowanków ORW - u pozytywnie oceniają obecność i pracę specjalistów ośrodka. Podkreślają, że podopieczni cieszą się z ich obecności.

Chętnie biorę udział w zajęciach pozalekcyjnych: KADWMP

Chętnie biorę udział w zajęciach lekcyjnych: KADWMP

Liczebność: 0

Liczebność: 0

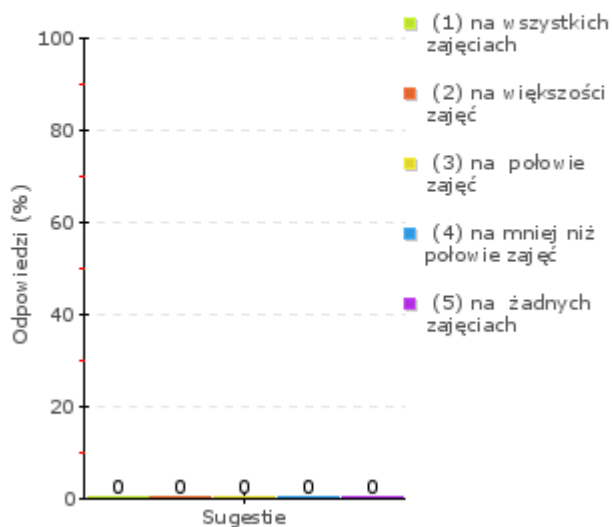

Wykres 1j

Wykres 2j

Dzisiaj byłem zainteresowany pracą (słuchałem/am z zaciekawieniem, notowałem/am, itd.): KADWĄD

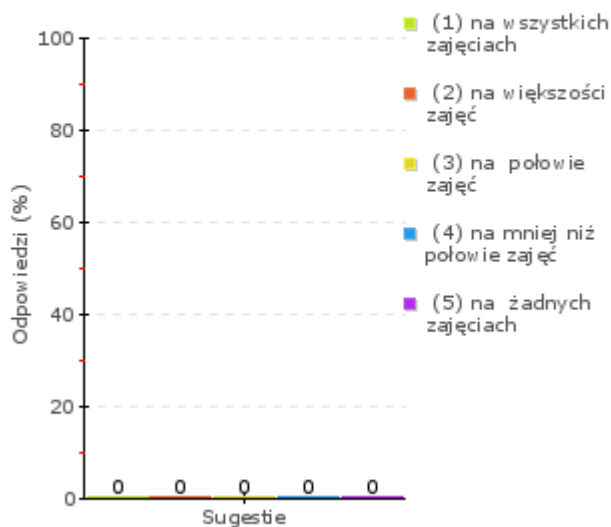
Liczebność: 0

Wykres 3j

Dzisiaj byłem/am aktywny/a (pytałem/am, odpowiadałem/am na pytania nauczyciela i innych wychowanków, rozwiązywałem/am zadania i dzieliłem/am się wiedzą, pokazywałem/am efekty swojej pracy, dyskutowałem/am, itd.): KADWĄD

Liczebność: 0

Wykres 4j

Obszar badania: Wychowankowie są, odpowiednio do swoich możliwości, samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności, mają świadomość celów i korzyści, jakie przynosi udział w zajęciach. (III/3)

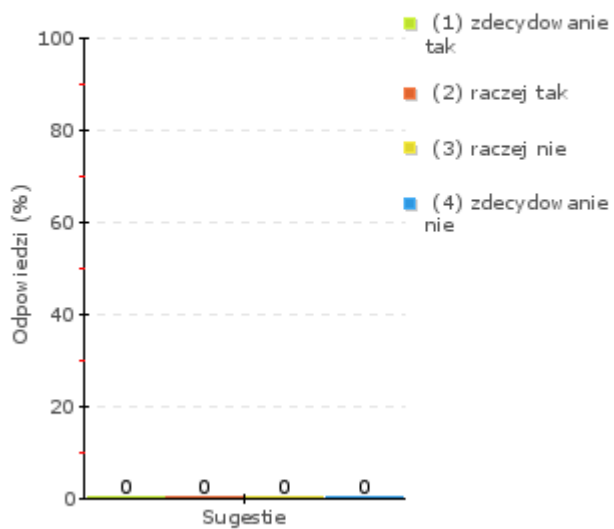
Wychowankowie są samodzielni w podejmowaniu aktywności stosownie do swoich możliwości.

Nie mają jednak świadomości celów i korzyści, jakie przynosi im udział w zajęciach. Odpowiednio do swoich możliwości, jak podał dyrektor, wychowankowie, dzięki udziałowi w zajęciach wykonują czynności w zakresie samoobsługi (toaleta, ubieranie się, spożywanie posiłków), w zakresie umiejętności społecznych (powitanie, zachowanie i gesty grzecznościowe, zachowania grzecznościowe), w zakresie komunikowania, w sposób werbalny i pozawerbalny, swoich potrzeb. Podczas obserwowanych zajęć, uczący zachęcali wychowanków do malowania, układania prostych puzzli, śpiewania, wykonywania ćwiczeń fizycznych. Oczekiwali również reakcji na ich polecenia.

Czy w placówce masz wpływ na ofertę zajęć dodatkowych? (A) KADWMP

Liczebność: 0

Wykres 1j

Wymaganie:

Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju

---

Obszar badania: Placówka, w sposób celowy, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb dzieci i młodzieży i ich sytuacji społecznej. (VI/1)

Placówka korzysta z zasobów najbliższego środowiska, co służy rozwojowi wychowanków i wzbogaca warunki jej działalności. Zgłaszane przez dyrektora potrzeby związane są m.in.: z poszerzeniem oferty zajęć dodatkowych, usprawnianiem ruchowym i rehabilitacją wychowanków, kształtowaniem orientacji przestrzennej, umiejętności współzycia w grupie, rozwijaniem zainteresowania otoczeniem i jego wielozmysłowym poznawaniem. Dyrektor i nauczyciele podają, że wiele działań na rzecz Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego wykonano m.in.: we współpracy ze Stowarzyszeniem "ARS VIVENDI", "PGE", UKS Szóstka, Miejskim Domem Kultury, Biblioteką, fundacją "Szansa dla niewidomych, Złotowianka".

Działania podejmowane we współpracy z instytucjami dyrektor i nauczyciel oceniają jako bardzo pomocne i skuteczne w pracy z wychowankami.

Obszar badania: Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój wychowanków. (VI/2)

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku przynosi korzyści wychowankom.

Dzięki zaangażowaniu wielu instytucji i osób mają oni możliwość uczestniczenia w zajęciach realizowanych w naturalnym środowisku oraz w dobrze wyposażonych pracowniach specjalistycznych, korzystają z nowoczesnych form usprawniania ruchowego (np. RaceRunning) oraz nowoczesnego sprzętu rehabilitacyjnego. Poza tym, stosownie do możliwości psychofizycznych, wychowankowie w sposób bierny uczestniczą w koncertach, spotkaniach kulturalno - artystycznych, zajęciach i wycieczkach, rozwijają zainteresowanie otoczeniem oraz kształtują umiejętność funkcjonowania w nim np.: nawiązywania i zachowania właściwych relacji. Wsparcie finansowe ze strony różnych instytucji pozwoliło m.in. założyć i wyposażać salę rehabilitacyjną, Salę Doświadczeń Świata, salę terapii dźwiękiem. Na podkreślenie zasługuje chęć zdobywania przez nauczycieli nowych kompetencji do pracy z dziećmi (np.: metoda stymulacji bazalnej, nerwowo-mięśniowego torowania ruchu (PNF)).

Wnioski

1. Nauczyciele organizują proces nauczania w taki sposób, aby każdy wychowanek mógł kształcić i rozwijać swoje umiejętności, stosownie do swoich możliwości.
2. Celowa współpraca placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym służy rozwojowi wychowanków ośrodka.
3. Warto kontynuować i rozwijać działania podejmowane w celu realizacji potrzeb każdego z wychowanków.